

корів-донорів вітчизняних порід. Це також забезпечить перевагу в одержанні та використанні видатних бугаїв-плідників.

Перспектива подальших досліджень. Удосконалення методичних підходів щодо вивчення раннього ембріогенезу сільськогосподарських тварин, застосування новітніх наукоємних біотехнологій для вдосконалення класичного методу трансплантації ембріонів є перспективою для виконання стратегічних галузевих програм розвитку тваринництва в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. <http://www.aeta.org/publications.asp>
2. <http://www.aete.eu/publications.php>
3. Бащенко, М. І., Бородай І. С. Проблеми та перспективи розвитку молочної індустрії України / М. І. Бащенко, І. С. Бородай // Вісн. аграр. науки. – 2011. – № 7. – С. 5–8.
4. Безуглий М. Д. Про реформування та перспективи розвитку аграрної науки / М. Д. Безуглий // Вісн. аграр. науки. – 2011. – № 10. – С. 7–11.
5. Ковтун, С. І. Морфо- та цитогенетичні аспекти ембріогенезу під час трансплантації ембріонів великої рогатої худоби / С. І. Ковтун // Наук. вісн. Національного університету біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – Вип. 136. – С. 255–259.
6. Ковтун, С. І. Трансплантація ембріонів / С. І. Ковтун // Агробізнес сьогодні. – 2010. – № 3 (178). – С. 34–35.
7. Сичевський, М. П. Наукове обґрунтування стратегії розвитку агропромислового комплексу України / М. П. Сичевський // Вісн. аграр. науки. – 2011. – № 12. – С. 5–8.
8. Рубан, С. Ю. Нові підходи щодо використання сексованої сперми бугаїв у селекційному процесі / С. Ю. Рубан, С. І. Ковтун, К. В. Копилов, О. В. Духанов // Розведення і генетика тварин : міжвід. темат. наук. зб. – 2010. – Вип. 44. – С. 167–170.

УДК 636.32/38: 636.018:57.033

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ І СВИНОМАТОК В УМОВАХ ПЛЕМЗАВОДУ «ШАМРАЇВСЬКИЙ»

*Волощук В.М. - д. с.-г. н., директор,
Інститут свинарства і агропромислового
виробництва НААН України;
Волощук А.В. - аспірант Національного університету
біоресурсів і природокористування України;
Іванов В.О. – д. с.-г. н., Херсонський ДАУ*

Постановка проблеми. Невід’ємною частиною відтворення стада на сучасних свинарських підприємствах є штучне осіменіння свиноматок. Причому ефективність останнього залежить від якості спермопродукції кнурів-

плідників та вдалого їх поєднання із свиноматками [1, 2]. В останні роки на Україну завезено багато поголів'я кнурів і свиноматок із країн Євросоюзу, що породжує ряд проблем, пов'язаних з адаптацією до нових умов утримання і годівлі. У цьому зв'язку актуальним є вивчення показників продуктивності кнурів зарубіжної селекції в нових умовах використання та відтворювальної здатності свиноматок.

Стан вивчення проблеми. Відомо, що хороша відтворювальна здатність свиней можлива за умови створення оптимальних умов їх утримання, годівлі, своєчасного терміну встановлення охоти, способу осіменіння свиноматок [3]. Найважливішими показниками відтворювальної здатності свиноматок є багатоплідність, маса гнізда при відлученні, збереженість поросят та кількість поросят отриманих за рік, а кнурів – якість та кількість спермопродукції, запліднююча здатність сперми та кількість отриманих нащадків за опорос [4].

Завдання і методи досліджень. З метою підвищення продуктивності свиноматок великої білої породи шляхом використання кнурів-плідників зарубіжної селекції нами проведені дослідження в умовах племзаводу «Шамраївський» Київської області. Для цього всіх свиноматок великої білої породи умовно розділили на 4 групи з урахуванням живої маси, опоросу і продуктивності (по першому опоросу). За кожною із груп свиноматок закріпили кнурів м'ясних порід (велика біла, ландрас, йоркшир, дюрок). Сперму кнурів-плідників отримували на штучну вагіну, яку оцінювали за об'ємом еякуляту, концентрацією спермій, прямолінійно поступальною рухливістю спермій. Свиноматок оцінювали за багатоплідністю, великоплідністю, молочністю, масою гнізда при відлученні, кількістю живих поросят при відлученні, збереженістю поросят.

Результати досліджень. Отримані показники продуктивності кнурів і свиноматок наведено в таблицях 1 і 2. Як свідчать дані таблиці 1, у літньо-осінній період найбільший об'єм еякуляту був у кнурів породи ландрас. Дещо нижчі об'єми еякуляту були у йоркширів і дюроків. Найвища концентрація спермій виявлена у йоркширів. За прямолінійно поступальною рухливістю достовірної різниці між кнурами різних порід не спостерігалось.

Показники зимової парувальної компанії дещо відрізнялися від літньої. Найбільший об'єм еякуляту і прямолінійно поступальна рухливість спермій спостерігалися у кнурів великої білої породи, а найвища концентрація спермій була у йоркширів і дюроків.

Також, як і в літній період, спостерігалось підвищення концентрації спермій при зниженні об'єму еякуляту, але в цілому цей показник був значно нижчий, ніж у літньо-осінній період. Одержані результати продуктивності свиноматок великої білої породи за зимній і літній опороси наведені в таблиці 2.

Результати досліджень показали, що найбільший ефект гетерозису спостерігається при поєднанні кнурів йоркширів із свиноматками великої білої породи і найменші при поєднанні кнурів породи дюрок із свиноматками великої білої породи.

За молочністю свиноматки суттєво не відрізнялися. Спостерігався досить високий відхід поросят (19,5-27,8%), у підсисний період, що зумовлено відсутністю спеціальних предстартерних комбікормів та незадовільними умовами

утримання (температура, вологий режим, недосконалість конструкції станків та ін. фактори).

Таблиця 1.- Показники спермопродукції кнурів-плідників за літньо-осінній (I) і зимово-весняний (II) періоди

Порода	Період	Кількість спермодоз, п	Показники продуктивності			
			об'єм еякуляту, мл	концентрація спермійв, млрд/мл	прямолінійно поступальна рухливість, %	клас
Велика біла	I	26	297±5,87	0,267±19,03	84,8±1,21	I
	II	28	380±4,84	0,244±15,06	86,3±1,36	I
Ланд-рас	I	38	332±3,92	0,304±11,16	85,5±1,59	I
	II	34	276±3,94	0,233±11,18	82,8±1,73	I
Йоркшир	I	18	230±4,68	0,328±14,22	80,5±1,27	I
	II	18	195±2,76	0,296±11,86	81,5±1,45	I
Дюрок	I	16	292±2,37	0,281±16,45	82,3±1,18	I
	II	19	256±3,89	0,291±16,37	84,4±1,38	I

Таблиця 2. - Продуктивність свиноматок за зимовий (I) і літній (II) опороси

Порода	Кількість опоросів*	Показник продуктивності					
		багатоплідність, гол.	великоплідність, г	молочність, кг	маса гнізда при відлученні, кг	кількість поросят при відлученні, гол.	збереженість, %
Велика біла	I-15	10,8 ±0,27	1421 ±0,20	47,9 ±1,08	130,6±2,73	7,8 ±0,35	72,2
	II-24	11,7 ± 0,28	1398±0,24	52,4 ±1,16	142,3±2,64	9,6 ±0,57	82,0
Ланд-рас	I-30	12,4 ±0,25	1460±0,83	48,1±1,25	138,4 ±4,93	9,0±0,67	72,6
	II-24	11,6±0,24	1420 ±0,67	48,6±1,37	139,6±3,48	9,5 ±0,73	81,9
Йоркшир	I-15	11,3 ±0,26	1330 ±0,20	48,3 ±1,30	146,0±3,87	9,2±0,27	80,5
	II-17	10,6 ±0,26	1301±0,42	49,1±1,57	141,2±4,22	8,9±0,30	83,9
Дюрок	I-10	10,4±0,24	1253 ±0,22	47,0 ±0,98	134,8 ±4,26	8,0 ±0,44	76,9
	II-14	10,5±0,25	1244 ±0,31	48,0 ±1,04	138,0 ±3,87	8,7± 0,63	82,8

При літньому опоросі спостерігається дещо інша особливість. Найбільш низькими показниками як по багатоплідності, так і по великоплідності характеризувалося поєднання дюроків з великою білою породою. За показниками маси гнізда при відлученні та збереженістю поросят достовірної різниці не спостерігалось. Збереженість поросят була значно кращою в літній, ніж у зимовий періоди і знаходилась у межах 83,9-81,9 %. Отже, в літній період гетерозис при промисловому схрещуванні не проявився. У деякій мірі це можна пояснити непристосованістю імпортованих порід до умов годівлі, які були запроваджені в господарстві. Для в'ясування інших причин необхідно проведення додаткових досліджень.

Висновки і пропозиції. Найкращим поєднанням для промислового схрещування в умовах ВАТ "Щамраївське" виявилися кнури породи ландрас із свиноматками великої білої породи.

1. Кнури породи йоркшир і дюрк показали гірші результати, ніж кнури породи ландрас та велика біла.

2. З метою максимальної реалізації генетичного потенціалу імпортованих кнурів-плідників доцільно створювати оптимальні умови утримання та годівлі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Провоторов Г.В., Петров В.О. Біотехнологія розмноження. -К.: Ветінформ, 1996.-213с
2. Харенко М.І. Інтенсифікація відтворної функції свиноматок і кнурів. Історичник: Автореф. дис. д-ра вет. наук: 16.00.07 / М.І. Харенко; Львів. акад. вет. медицини ім. С.З.Гжицького. — Л., 1998. — 33 с. — укр.
3. Сердюков, Е. И. Способы повышения воспроизводительной функции свиней / Автореф. дис. канд. с.-х. наук: 06.02.01/ Е.И.Сердюков. — Ставрополь, 2009. -18 с.
4. Шейко И.П. Свиноводство : учеб. / И.П. Шейко, В.С. Смирнов. – Минск : Новое знание, 2005. – 384 с.

УДК 636.22/28.088

ПРОБЛЕМИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ НА МОЛОЧНИХ ПРОМИСЛОВИХ КОМПЛЕКСАХ

*Гончар А.О. - асистент,
Гуцуляк Г.С. – аспірант, Дніпропетровський ДАУ*

Постановка проблеми. У системі заходів збільшення виробництва продукції молочного скотарства велике значення має інтенсифікація відтворення. Оптимальний рівень репродуктивних якостей, що дозволяє отримувати максимальну кількість приплоду та високі надої, забезпечується нормальним функціонуванням органів статеві системи та інших органів і систем організму тварин [3, 11].

Голштинська худоба характеризується задовільною відтворною здатністю, що зумовлена фізіологічними особливостями високопродуктивних тварин. Але, із зростанням рівня продуктивності, понад 7000 кг молока, спостерігається і збільшення тривалості міжотельного періоду, що приводить до втрат продукції.

Метою наших досліджень було провести аналіз наукових даних з відтворної функції корів за інтенсивної експлуатації на промислових комплексах з виробництва молока.